

ΧΑΡΟΥΚΙ ΜΟΥΡΑΚΑΜΙ
ΣΚΟΤΩΝΟΝΤΑΣ
ΤΟΝ ΚΟΜΕΝΤΑΤΟΡΕ

ΒΙΒΛΙΟ

II

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Σκοτώνοντας τον Κομεντατόρε: Βιβλίο II – Ρευστές μεταφορές**

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Kishidanchō goroshi: Dai ni-bu, Utsuruo metafa hen

Από τις Εκδόσεις Shinchosha, Τόκιο, 2017

Η ελληνική μετάφραση έγινε από την έκδοση Killing Commendatore,

μετάφραση στα αγγλικά: Philip Gabriel και Ted Goossen

Από τις Εκδόσεις Alfred A. Knopf, Νέα Υόρκη 2018

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Haruki Murakami

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Βασίλης Κιμούλης

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Δέσποινα Γιανναρούδη

ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Haruki Murakami, 2017

© Εικονογράφησης εξωφύλλου: Noma Bar/Dutch Uncle

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2022

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2022, 6.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4300-3

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4301-0

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΧΑΡΟΥΚΙ ΜΟΥΡΑΚΑΜΙ

ΣΚΟΤΩΝΟΝΤΑΣ
ΤΟΝ ΚΟΜΕΝΤΑΤΟΡΕ

ΒΙΒΛΙΟ

II

Ρευστές μεταφορές

Μετάφραση από τα αγγλικά: Βασίλης Κιμούλης

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥΚΙ ΜΟΥΡΑΚΑΜΙ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ:

Νορβηγικό δάσος, μτφρ. Αργυρώ Μαντόγλου, 2012

IQ84: Βιβλίο 1, μτφρ. Μαρία Αργυράκη, 2012

IQ84: Βιβλίο 2, μτφρ. Μαρία Αργυράκη, 2012

IQ84: Βιβλίο 3, μτφρ. Μαρία Αργυράκη, 2013

Τις μικρές ώρες, μτφρ. Μαρία Αργυράκη, 2013

*Ο άχρωμος Τσουνκούρου Ταζάκι και τα χρόνια
του προσκνημάτος του*, μτφρ. Μαρία Αργυράκη, 2014

Ο Κάφκα στην ακτή, μτφρ. Αργυρώ Μαντόγλου, 2015

Σκοτώνοντας τον Κομεντατόρε: Βιβλίο 1,
μτφρ. Βασίλης Κιμούλης, 2022

Περί μουσικής και μόνο,
μτφρ. Σταύρος Παπασταύρου, 2022

ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΙ:

Το κουρδιστό πουλί, μτφρ. Αργυρώ Μαντόγλου, 2022

First person singular,
μτφρ. Βασίλης Κιμούλης, 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΥΝ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΔΩ ΟΣΟ ΚΙ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΔΕ ΒΛΕΠΩ	9
2	ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΑ ΝΑ ΘΥΜΗΘΩ ΠΟΤΕ ΕΛΕΓΞΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΦΟΡΑ ΤΟΝ ΑΕΡΑ ΣΤΑ ΛΑΣΤΙΧΑ.....	24
3	ΕΠΡΕΠΕ ΑΠΛΩΣ Ν' ΑΦΗΝΑΤΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΣΤΗΝ ΗΣΥΧΙΑ ΤΟΥ	40
4	ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΘΕΛΩ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΜΗ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΣΥΖΗΤΗΣΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ	53
5	ΟΥΔΕΝ ΚΑΚΟΝ ΑΜΙΓΕΣ ΚΑΛΟΥ	71
6	ΔΕ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΠΟΤΕ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΔΕΛΦΙΝΙ	88
7	ΕΝΑ ΚΑΜΟΥΦΛΑΡΙΣΜΕΝΟ ΔΟΧΕΙΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΚΟΠΟ	104
8	ΔΕ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑ ΝΑ ΜΠΕΡΔΕΨΩ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΜΕ ΚΑΝΕΝΟΣ ΑΛΛΟΥ.....	121
9	ΜΟΝΟ ΟΣΟ ΔΕ ΓΥΡΙΖΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΙΣΩ	125
10	ΑΝ ΣΟΥ ΠΕΣΣΕΙ ΚΑΙ ΣΠΑΣΕΙ, ΤΟΤΕ ΕΙΝΑΙ ΑΥΓΟ	135
11	ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ ΟΠΩΣ ΚΑΘΕ ΑΛΛΟ ΟΝΕΙΡΟ.....	151
12	ΤΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΕΝΑ ΑΤΟΜΟ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ...	164
13	ΚΑΤΙ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΣΥΜΒΕΙ.....	178
14	ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΝΙΣΧΥΡΟΙ ΜΠΡΟΣΤΑ Σ' ΕΝΑ ΓΕΡΟ, ΠΑΝΥΨΗΛΟ ΤΕΙΧΟΣ	189
15	«ΣΗΜΕΡΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ;»	200
16	ΟΙ ΙΣΠΑΝΟΙ ΑΠΛΩΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΤΑ ΒΓΑΛΟΥΝ ΠΕΡΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΓΡΙΕΜΕΝΕΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤ' ΑΝΟΙΧΤΑ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	211
17	ΓΕΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΤΟΣΟΥΣ ΘΑΝΑΤΟΥΣ	230

18	ΣΥΝΕΠΑΓΕΤΑΙ ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΘΥΣΙΑ ΚΑΙ ΕΠΩΔΥΝΕΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΕΣ	247
19	ΤΩΡΑ ΕΙΝΑΙ Η ΣΤΙΓΜΗ	251
20	Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΟΡΤΟΚΑΛΙ ΚΩΝΙΚΟ ΚΑΠΕΛΟ	267
21	ΙΣΩΣ ΜΙΑ ΜΑΣΙΑ.....	279
22	Η ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑ ΠΟΛΥΣ ΚΑΙΡΟΣ	289
23	ΜΙΑ ΞΕΚΑΘΑΡΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ.....	302
24	ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΛΑ ΤΑ ΚΕΝΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΕΜΙΣΟΥΝ	316
25	ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΚΑΝΩ ΤΕΛΙΚΑ.....	332
26	ΣΑΝ Ν' ΑΚΟΥΣ ΓΙΑ ΤΑ ΟΜΟΡΦΑ ΚΑΝΑΛΙΑ ΤΟΥ ΑΡΗ	341
27	ΜΕΧΡΙ ΝΑ ΜΑΣ ΧΩΡΙΣΕΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ	354
28	ΑΝ ΑΥΤΟΣ Ο ΚΑΠΟΙΟΣ ΕΙΧΕ ΠΟΛΥ ΜΑΚΡΙΑ ΧΕΡΙΑ.....	367
29	ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΦΑΝΩ ΓΕΝΝΑΙΟ ΚΙ ΕΞΥΠΝΟ ΚΟΡΙΤΣΙ.....	387
30	ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΧΑΘΕΙ Σ' ΕΝΑΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ	401
31	ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΜΩΣ ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΝΟΜΙΖΕΙΣ	416
32	ΜΙΑ ΜΟΡΦΗ ΧΑΡΗΣ.....	429

ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΥΝ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΔΩ ΟΣΟ ΚΙ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΔΕ ΒΛΕΠΩ

Η Κυριακή ήταν άλλη μια ηλιόλουστη μέρα. Δε φυσούσε καθόλου και τα φθινοπωρινά χρώματα της κοιλάδας έλαμπαν στον ήλιο. Μικρά λευκόστηθα πουλάκια χοροπηδούσαν από το ένα κλαδί στο άλλο, ραμφίζοντας επιδέξια κόκκινα μούρα. Καθόμουν στη βεράντα ρουφώντας το θέαμα. Η φύση μοιράζει απλόχερα την ομορφιά της σε όλους, χωρίς να ξεχωρίζει πλούσιους και φτωχούς. Όπως και ο χρόνος... Όχι, διάγραφέ το αυτό, ο χρόνος είναι μια άλλη ιστορία. Το χρήμα μπορεί να μας βοηθήσει ν' αγοράσουμε λίγο παραπάνω απ' αυτόν.

Το αστραφτερό μπλε Toyota Prius ανέβηκε την ανηφόρα μέχρι την πόρτα μου στις δέκα ακριβώς. Η Σόκο Αικιάουα ήταν κομψά ντυμένη μ' ένα λεπτό μπεζ ζιβάνγκο κι ένα σπορ εφαρμοστό ανοιχτοπράσινο παντελόνι. Γύρω από τον λαιμό της αχνογυάλιζε μια λιτή χρυσή αλυσίδα. Όπως και στην προηγούμενη επίσκεψή της, τα μαλλιά της ήταν τέλεια χτενισμένα. Όπως σάλευαν ανάλαφρα, μου επέτρεπαν να ρίχνω κλεφτές ματιές στην όμορφη γραμμή του λαιμού της. Φορούσε καφέ μοκασίνια. Ήταν απλά ντυμένη, κι όμως είχε εμφανώς αφιερώσει πολύ χρόνο διαλέγοντας προσεκτικά κάθε ρούχο. Και η καμπύλη του στήθους της ήταν κι αυτή πολύ ελκυστική. Είχα την εκ των έσω πληροφορία –από την ανιψιά της– πως καμία «ενίσχυση» δε συνέβαλλε στο αποτέλεσμα. Ένιωθα μια έντονη έλξη γι' αυτό το στήθος – από καθαρά αισθητική άποψη, φυσικά.

Η Μαρίγιε φορούσε ένα ξεβαμμένο μπλου τζιν σωλήνα και λευκά αθλητικά Converse – μια στροφή εκατόν ογδόντα μοιρών σε σχέση με την καθωσπρέπει εμφάνισή της στην πρώτη

της επίσκεψη. Το τζιν της είχε πάνω του τρύπες (τοποθετημένες σε στρατηγικά σημεία, βέβαια). Είχε βάλει ένα καρό πουκάμισο σαν αυτά που φορούν οι ξυλοκόποι στο δάσος, μ' ένα λεπτό γκρι αντιανεμικό ριγμένο στους ώμους της. Κάτω από το πουκάμισο το στήθος της ήταν επίπεδο, όπως και την προηγούμενη φορά. Και, όπως και την προηγούμενη φορά, είχε την ίδια ξινή έκφραση στο πρόσωπο. Σαν γάτα που της πήραν το μπολάκι στα μισά του γεύματός της.

Όπως και την προηγούμενη βδομάδα, πήγα στην κουζίνα, έφτιαξα τσάι, γέμισα μια κανάτα και την έφερα στο σαλόνι. Έπειτα τους έδειξα τα τρία σκίτσα που είχα κάνει.

Η Σόκο φάνηκε να τα βρίσκει όμορφα.

«Είναι τόσο γεμάτα ζωή!» αναφώνησε. «Μοιάζουν στη Μαρίγιε περισσότερο κι από τις φωτογραφίες της».

«Μπορώ να τα κρατήσω;» ρώτησε το κορίτσι.

«Βέβαια», απάντησα. «Μόλις τελειώσει το πορτρέτο σου. Μπορεί να μου χρειαστούν μέχρι τότε».

Η θεία της έδειχνε ανήσυχη.

«Αλήθεια; Μήπως είστε πολύ...»

«Όχι, καθόλου», είπα. «Όταν ολοκληρωθεί το πορτρέτο, δε θα τα χρειάζομαι πια».

«Θα χρησιμοποιήσετε κάποιο απ' αυτά ως προσχέδιο;» ρώτησε η Μαρίγιε.

«Όχι». Κούνησα το κεφάλι μου αρνητικά. «Τα έκανα απλώς για ν' αποκτήσω μια τρισδιάστατη αίσθηση του ποια είσαι. Ο εαυτός σου που θα αποτυπώσω τελικά στον καμβά θα είναι ολωσδιόλου διαφορετικός».

«Ξέρετε πώς θα μοιάζει;»

«Όχι, όχι ακόμη. Αυτό θα πρέπει να το ανακαλύψουμε μαζί στην πορεία».

«Ν' ανακαλύψουμε πώς θα μοιάζει ο τρισδιάστατος εαυτός μου;» ρώτησε η Μαρίγιε.

«Ακριβώς. Η ζωγραφιά είναι μια επίπεδη επιφάνεια, αλλά και πάλι πρέπει να έχει τρεις διαστάσεις. Καταλαβαίνεις τι εννοώ;»

Η Μαρίγιε συνοφρυώθηκε. Νομίζω ότι με κάποιον τρόπο συ-

νέδεε τη λέξη «τρισιδιάστατη» με το επίπεδο στήθος της. Μάλιστα, έριξε μια γρήγορη ματιά στις καμπύλες κάτω από τη λεπτή μπλουζα της θείας της, πριν στρέψει το βλέμμα της πάλι σ' εμένα.

«Πώς μπορεί κανείς να μάθει να ζωγραφίζει τόσο καλά;» ρώτησε.

«Εννοείς αυτά τα ντεσά;»

Έγνεψε καταφατικά.

«Ναι, τα ντεσά, τα κροκί, αυτά τα πράγματα».

«Είναι όλα θέμα εξάσκησης. Όσο περισσότερο εξασκείσαι τόσο καλύτερος γίνεσαι».

«Πιστεύω ότι υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που δε βελτιώνονται, όση εξάσκηση κι αν κάνουν», παρατήρησε.

Σίγουρα είχε πέσει μέσα. Είχα τελειώσει τη Σχολή Καλών Τεχνών, αλλά ένα σωρό συμφοιτητές μου δεν μπορούσαν να τραβήξουν ούτε γραμμή. Όσο κι αν ιδρώνουμε, όλοι μας φτάνουμε ως εκεί που μας οδηγεί το φυσικό μας ταλέντο – ή η έλλειψή του. Μια βασική αλήθεια, που πρέπει να μάθουμε να ζούμε μ' αυτήν.

«Σωστά, αλλά και πάλι πρέπει να εξασκείσαι. Αλλιώς, όποια χαρίσματα ή ταλέντα κι αν διαθέτεις, δε θα μπορέσουν να φανερωθούν έτσι ώστε να τα δει ο κόσμος».

Η Σόκο συγκατένευσε ένθερμα. Η Μαρίγιε έδειχνε δύσπιστη.

«Θέλεις να μάθεις να ζωγραφίζεις καλά, σωστά;» τη ρώτησα.

Η Μαρίγιε έγνεψε καταφατικά.

«Μου αρέσουν τα πράγματα που μπορώ να δω όσο κι αυτά που δε βλέπω», είπε.

Την κοίταξα στα μάτια. Ένα φως έλαμπε μέσα τους. Δεν ήμουν σίγουρος ότι καταλάβαινα τι ακριβώς εννοούσε. Αλλά αυτό το εσωτερικό φως με παρέσερνε στα βάθη του.

«Τι παράξενα λόγια», είπε η Σόκο. «Σαν να μιλάς με γρίφους».

Η Μαρίγιε δεν απάντησε, απλώς εξέταζε τα χέρια της. Όταν σήκωσε πάλι το βλέμμα της ύστερα από λίγο, το φως είχε χαθεί. Είχε εμφανιστεί μόνο για μια στιγμή.

Η Μαρίγιε κι εγώ πήγαμε στο στούντιο. Η Σόκο είχε ήδη βγάλει έξω το ίδιο χοντρό βιβλίο –ή τουλάχιστον ήταν ολόιδιο

μ' εκείνο που είχε φέρει την περασμένη βδομάδα– και βολεύτηκε στον καναπέ για να διαβάσει. Φαινόταν να την έχει συνεπάρει απόλυτα. Ήμουν ακόμα πιο περίεργος από πριν τι μπορεί να διάβαζε, αλλά δεν τη ρώτησα.

Η Μαρίγιε κι εγώ καθίσαμε ο ένας απέναντι στον άλλον σε απόσταση περίπου δύο μέτρων, ακριβώς όπως και την προηγούμενη φορά. Η μόνη διαφορά ήταν ότι τώρα είχα μπροστά μου ένα καβαλέτο με καμβά πάνω του. Αν και χωρίς μπογιές και πινέλα – τα χέρια μου ήταν άδεια. Τα μάτια μου πηγαينوέρχονταν από τη Μαρίγιε στον καμβά κι από τον καμβά στη Μαρίγιε. Ταυτόχρονα, στριφογύριζε μες στο μυαλό μου το ερώτημα ποιος ήταν ο καλύτερος τρόπος να την αποτυπώσω «τρισιδιάστατα». Χρειαζόμουν κάποιου είδους *ιστορία* ως σημείο εκκίνησης. Δε μου αρκούσε απλώς να κοιτάζω το άτομο που τύχαινε να ζωγραφίζω. Δε θα έβγαινε τίποτα της προκοπής μ' αυτόν τον τρόπο. Η προσωπογραφία μπορεί να παρουσίαζε μια ικανοποιητική ομοιότητα, αλλά μέχρι εκεί. Για να δημιουργήσω ένα αληθινό πορτρέτο, όφειλα ν' ανακαλύψω *την ιστορία που έπρεπε να ζωγραφιστεί*. Μόνο αυτό θα έθετε τα πράγματα σε κίνηση.

Καθόμασταν εκεί για κάποια ώρα, εγώ στο σκαμνί, η Μαρίγιε σε μια καρέκλα με ίσια πλάτη, και μελετούσα το πρόσωπό της. Με κοίταζε κι εκείνη κατάματα, χωρίς ν' ανοιγοκλείνει τα μάτια ή ν' αποστρέφει το βλέμμα της ούτε στιγμή. Δεν έδειχνε επιθετική, απλώς αποφασισμένη να μην κάνει ούτε βήμα πίσω. Το όμορφο, σχεδόν κουκλίστικο, παρουσιαστικό της περνούσε λάθος μήνυμα στους ανθρώπους. Βαθιά μέσα της διέθετε έντονη συνείδηση του εαυτού της και μια ακλόνητη αποφασιστικότητα να κάνει το δικό της. Έτσι κι έπαιρνε μιαν απόφαση, καλή τύχη σ' όποιον δοκίμαζε να τη μεταπεισει.

Υπήρχε κάτι στα μάτια της Μαρίγιε που μου θύμιζε τον Μενσίκι, αν και έπρεπε να την κοιτάζω πολύ προσεκτικά για να το διακρίνω. Είχα εντοπίσει και νωρίτερα την ομοιότητα, αλλά συνέχιζε να μου προκαλεί έκπληξη. Το βλέμμα τους είχε μια ασυνήθιστη ακτινοβολία – «μια παγερή φλόγα» ήταν η φράση που μου ήρθε στο μυαλό. Αυτή η φλόγα εξέπεμπε θερμότητα, αλλά την

ίδια στιγμή ήταν ψυχρή και συγκροτημένη. Σαν κάποιο σπάνιο πετράδι που η λάμψη του πηγάζει από τα βάθη του. Αυτό το φως εξέφραζε μια ωμή λαχτάρα όταν το έβγαζε προς τα έξω. Όταν εστιαζόταν προς τα μέσα, επιζητούσε την ολοκλήρωση. Τούτες οι δύο πλευρές ήταν εξίσου ισχυρές και σε αέναο πόλεμο μεταξύ τους.

Μήπως με είχε επηρεάσει η αποκάλυψη του Μενόικι ότι στις φλέβες της Μαρίγιε μπορεί να κυλούσε το δικό του αίμα; Ίσως αυτό με οδηγούσε στο να τους συνδέω ασυνείδητα μεταξύ τους.

Σε κάθε περίπτωση, έπρεπε να μεταφέρω αυτή τη λάμψη των ματιών της στον καμβά, να την αιχμαλωτίσω σε όλη τη μοναδικότητά της. Αποτελούσε τον πυρήνα της έκφρασής της, αυτό το κάτι που την έκανε να ξεχωρίζει παρά τη μετρημένη εξωτερική της εμφάνιση. Κι όμως δεν είχα ακόμη καταλήξει στο πλαίσιο που θα έκανε δυνατή αυτή τη μεταφορά. Αν αποτύχαινα, αυτό το θερμό φως θα έμοιαζε με παγωμένο πετράδι, τίποτα περισσότερο. Από πού πήγαζε η θερμότητα και πού κατευθυνόταν; Αυτό έπρεπε να το ανακαλύψω.

Καθόμουν εκεί για δεκαπέντε λεπτά κοιτάζοντας από το πρόσωπό της στον καμβά και πάλι πίσω, μέχρι που τελικά τα παράτησα. Έσπρωξα στην άκρη το καβαλέτο και πήρα μερικές αργές, βαθιές ανάσες.

«Ας μιλήσουμε», είπα.

«Μμμ... βέβαια», απάντησε. «Για τι θα θέλατε να μιλήσουμε;»

«Θα ήθελα να μάθω περισσότερα για σένα. Αν συμφωνείς;»

«Όπως;»

«Ας πούμε, τι είδους άνθρωπος είναι ο πατέρας σου;»

Η Μαρίγιε έσκασε ένα αδιόρατο ειρωνικό χαμόγελο.

«Δεν τον γνωρίζω πολύ καλά».

«Δε μιλάτε;»

«Σπάνια βλέπομαστε».

«Επειδή έχει πολλή δουλειά;»

«Δε γνωρίζω τίποτα για τη δουλειά του», είπε η Μαρίγιε. «Δε νομίζω ότι νοιάζεται πολύ για μένα».

«Δε νοιάζεται;»

«Γι' αυτό ανέθεσε στη θεία μου να με μεγαλώσει».

Προσπέρασα αυτό το σχόλιο.

«Και τη μητέρα σου... μπορείς να τη θυμηθείς; Ήσουν έξι χρονών όταν πέθανε, σωστά;»

«Τη θυμάμαι μόνο κομματιαστά».

«Τι εννοείς “κομματιαστά”;»

«Η μητέρα μου χάθηκε ξαφνικά. Ήμουν πολύ μικρή για να καταλάβω τι σημαίνει να πεθαίνεις, κι έτσι πραγματικά δεν ήξερα τι συνέβη. Ήταν εκεί κι ύστερα απλώς δεν ήταν. Είχε χαθεί σαν τον καπνό». Η Μαρίγιε έμεινε για λίγο σιωπηλή. «Συνέβη τόσο γρήγορα, και δεν μπορούσα να καταλάβω τον λόγο», είπε τελικά. «Γι' αυτό δεν μπορώ να θυμηθώ πολλά απ' αυτή τη φάση της ζωής μου, δηλαδή ακριβώς πριν και μετά τον θάνατό της».

«Θα πρέπει να σε τάραξε πάρα πολύ».

«Είναι σαν να υπάρχει ένας ψηλός τοίχος που χωρίζει την περίοδο που ήταν μαζί μου από την περίοδο όταν πια είχε φύγει. Δεν μπορώ να ενώσω αυτές τις δύο εποχές». Μασούλησε για λίγο τα χείλη της. «Καταλαβαίνετε τι εννοώ;»

«Έτσι νομίζω», είπα. «Η αδελφή μου πέθανε όταν ήταν δώδεκα χρονών. Σ' το έχω ξαναπει, σωστά;»

Η Μαρίγιε έγενεψε καταφατικά.

«Γεννήθηκε με μια ελαττωματική βαλβίδα στην καρδιά. Έκανε μια σοβαρή εγχείρηση και υποτίθεται ότι όλα πήγαν καλά, αλλά για κάποιον λόγο υπήρχε ακόμη πρόβλημα. Έτσι, έζησε με μια ωρολογιακή βόμβα να μετράει αντίστροφα μες στο σώμα της. Ως αποτέλεσμα, όλοι στην οικογένειά μας ήμασταν ανά πάσα στιγμή προετοιμασμένοι για το χειρότερο. Ο θάνατός της δε μας βρήκε σαν κεραυνός εν αιθρία, όπως με τη μητέρα σου που την τσίμπησαν σφήκες».

«...εν αιθρία;»

«Κεραυνός εν αιθρία», είπα. «Ο κεραυνός που πέφτει σ' έναν καταγάλανο ουρανό. Κάτι ξαφνικό κι αναπάντεχο».

«Κεραυνός εν αιθρία...» επανέλαβε. «Με τι χαρακτήρες το γράφουμε αυτό στα ιαπωνικά;»

«Το “αιθρία” γράφεται με τους χαρακτήρες για τον “γαλα-

νό ουρανό”. Ο “κεραυνός” είναι κάπως πιο σύνθετη περίπτωση, ούτε εγώ μπορώ να το γράψω. Στην πραγματικότητα, δεν το έχω γράψει ποτέ. Αν έχεις την περιέργεια, ψάξ’ το σ’ ένα λεξικό όταν γυρίσεις στο σπίτι».

«Κεραυνός εν αιθρία», ξαναείπε. Έμοιαζε ν’ αποθηκεύει τη φράση στην αρχαιοθήκη του μυαλού της.

«Όπως και να ’χει», συνέχισα, «όλοι ήμασταν υποψιασμένοι για το τι επρόκειτο να συμβεί. Όταν όμως συνέβη πραγματικά –όταν έπαθε έμφραγμα και πέθανε την ίδια μέρα–, οι προετοιμασίες μας δεν έπαιξαν κανέναν ρόλο. Ο θάνατός της με παρέλυσε. Κι όχι μόνο εμένα, όλη την οικογένειά μου».

«Άλλαξε κάτι μέσα σας ύστερα απ’ αυτό;»

«Ναι, εντελώς. Και εσωτερικά και εξωτερικά. Ο χρόνος δεν περνούσε με τον ίδιο τρόπο όπως πριν, κυλούσε διαφορετικά. Και, όπως είπες κι εσύ, είχα πρόβλημα να συνδέσω την κατάσταση πριν από τον θάνατό της με την κατάσταση μετά απ’ αυτόν».

Η Μαρίγιε έμεινε να με κοιτάζει χωρίς να πει κουβέντα επί δέκα δευτερόλεπτα.

«Η αδελφή σας σήμαινε πολλά για εσάς, έτσι δεν είναι;» είπε τελικά.

«Ναι». Κούνησα το κεφάλι μου. «Σήμαινε».

Το κορίτσι έμεινε για λίγη ώρα με το βλέμμα χαμηλωμένο στα γόνατά της.

«Είναι επειδή η μνήμη μου έχει μπλοκάρει», είπε σηκώνοντας τελικά το κεφάλι, «που έχω πρόβλημα να θυμηθώ τη μητέρα μου. Τι είδους άνθρωπος ήταν, το πρόσωπό της, τα πράγματα που μου έλεγε. Ούτε ο πατέρας μου μιλάει πολύ για εκείνη».

Το μόνο που γνώριζα για τη μητέρα της Μαρίγιε ήταν η λεπτομερής αναφορά που μου είχε δώσει ο Μενσίκι για την τελευταία φορά που είχαν κάνει σεξ. Είχε συμβεί στον καναπέ του γραφείου του –πιθανώς η στιγμή της σύλληψης της Μαρίγιε– και ήταν βίαιο. Κάθε άλλο παρά χρήσιμο τούτη τη στιγμή.

«Πρέπει να θυμάσαι κάτι, ακόμα κι αν δεν είναι πολύ σπουδαίο. Στο κάτω κάτω, έζησες μαζί της μέχρι τα έξι σου».

«Μόνο τη μυρωδιά».

«Τη μυρωδιά του σώματός της;»

«Όχι, τη μυρωδιά της βροχής».

«Της βροχής;»

«Έβρεχε τότε. Τόσο δυνατά, που μπορούσα ν' ακούσω τις στάλες να χτυπάνε στο έδαφος. Αλλά η μητέρα μου περπατούσε έξω χωρίς ομπρέλα. Έτσι, περπατήσαμε μαζί στη βροχή, πιαισμένες χέρι χέρι. Νομίζω πως ήταν καλοκαίρι».

«Μια καλοκαιρινή μπόρα δηλαδή;»

«Μάλλον. Το πλακόστρωτο ζεμάταγε από τον ήλιο, γι' αυτό μύριζε έτσι. Αυτό θυμάμαι. Ήμασταν ψηλά σ' ένα βουνό, σε κάποιου είδους παρατηρητήριο. Και η μητέρα μου τραγουδούσε ένα τραγούδι».

«Τι είδους τραγούδι;»

«Δε θυμάμαι τη μελωδία. Αλλά θυμάμαι μερικά λόγια. Έλεγγε περίπου: “Ο ήλιος λάμπει στο μεγάλο πράσινο λιβάδι απ' την άλλη μεριά του ποταμού, αλλά από τη δική μας μεριά βρέχει από παλιά”. Έχετε ακούσει ποτέ κάποιο παρόμοιο τραγούδι;»

Δε μου θύμιζε τίποτα.

«Όχι», αποκρίθηκα. «Δε νομίζω».

Η Μαρίγιε ανασήκωσε τους ώμους της.

«Έχω ρωτήσει διάφορους ανθρώπους, αλλά κανείς δεν το γνωρίζει. Αναρωτιέμαι γιατί. Πιστεύετε ότι μπορεί να το έβγαλα απ' το μυαλό μου;»

«Μπορεί να το σκάρωσε εκείνη τη στιγμή. Για σένα».

Η Μαρίγιε σήκωσε το κεφάλι της και με κοίταξε μ' ένα χαμόγελο.

«Δεν το είχα σκεφτεί ποτέ αυτό. Αν είναι αλήθεια... είναι πολύ σούπερ!»

Νομίζω ότι ήταν η πρώτη φορά που την έβλεπα να γελάει. Ήταν σαν μια ηλιαχτίδα που ξετρυπώνει μέσ' απ' τα σύννεφα και φωτίζει κάποιο ιδιαίτερο σημείο. Τέτοιου είδους χαμόγελο.

«Θα αναγνώριζες το μέρος αν πήγαινες ξανά εκεί;» τη ρώτησα. «Σ' αυτό το παρατηρητήριο στα βουνά;»

«Ίσως», απάντησε η Μαρίγιε. «Δεν είμαι σίγουρη, είναι όμως πιθανό».

«Νομίζω ότι είναι πολύ σούπερ που κουβαλάς μέσα σου αυτή τη σκηνή».

Η Μαρίγιε κούνησε απλώς το κεφάλι της.

Ύστερα απ' αυτό απλώς αράξαμε κι ακούγαμε τα πουλιά που κελαηδούσαν. Έξω απ' το παράθυρο ο φθινοπωρινός ουρανός ήταν πεντακάθαρος. Ούτε ένα τουσοδά συννεφάκι. Ήμασταν κι οι δυο χαμένοι στον κόσμο μας, κυνηγώντας τυχαίες σκέψεις.

Ήταν η Μαρίγιε που έσπασε πρώτη τη σιωπή.

«Γιατί αυτός ο πίνακας κοιτάζει ανάποδα;» ρώτησε.

Έδειχνε την ελαιογραφία που είχα ζωγραφίσει (για την ακρίβεια, που είχα αποπειραθεί να ζωγραφίσω) με θέμα τον άντρα με το λευκό Subaru Forester. Ο καμβάς ήταν ακουμπισμένος στο πάτωμα, στραμμένος προς τον τοίχο για να μην είμαι αναγκασμένος να τον κοιτάζω.

«Προσπαθώ να ζωγραφίσω έναν συγκεκριμένο άντρα. Είναι ένα έργο σε εξέλιξη, αλλά αυτή τη στιγμή δεν εξελίσσεται».

«Μπορώ να το δω;»

«Βέβαια. Αν και είναι μόνο στην αρχή. Έχει ακόμα πολύ δρόμο».

Γύρισα τον καμβά από την άλλη και τον έβαλα πάνω στο καβαλέτο. Η Μαρίγιε σηκώθηκε από την καρέκλα της, πλησίασε και στάθηκε μπροστά του με τα μπράτσα διπλωμένα στο στήθος. Εκείνη η έντονη λάμψη είχε επιστρέψει στα μάτια της. Κρατούσε σφαιριστά τα χείλη της, σφιγμένα σε μια ευθεία γραμμή.

Είχα χρησιμοποιήσει τρία χρώματα, κόκκινο, πράσινο και μαύρο, αλλά δεν είχα δώσει ακόμη ξεκάθαρη μορφή στον άντρα. Το αρχικό σχέδιο με κάρβουνο είχε καλυφθεί εντελώς. Ο άντρας αρνούσαν να γίνει η μορφή του πιο συγκεκριμένη, αρνούσαν να δεχτεί άλλο χρώμα πάνω του. Όμως ήξερα ότι βρισκόταν εκεί. Είχα συλλάβει την ουσία της προσωπικότητάς του. Ήταν σαν ψάρι πιασμένο στο δίχτυ. Προσπαθούσα να τον ανασύρω από τον βυθό, αλλά με πολεμούσε ασταμάτητα. Σε τούτη τη φάση της διεκδυσίνδας μας είχα αφήσει στην άκρη τη ζωγραφιά.

«Σ' αυτό το σημείο σταματήσατε;» ρώτησε η Μαρίγιε.

«Ακριβώς. Δεν κατάφερα να προχωρήσω πέρα από τούτο το στάδιο».

«Εμένα μου φαίνεται τελειωμένο», μουρμούρισε.

Στάθηκα δίπλα της και κοίταξα ξανά τον πίνακα από τη δική της οπτική γωνία. Μπορούσε πράγματι να διακρίνει τον άντρα να παραμονεύει στο σκοτάδι;

«Εννοείς ότι δε χρειάζεται να προσθέσω τίποτε άλλο;» ρώτησα.

«Ναι, νομίζω ότι πρέπει απλώς να το αφήσετε έτσι όπως είναι».

Ξεροκατάπια. Επαναλάμβανε τα λόγια του άντρα με το λευκό Subaru Forester σχεδόν λέξη προς λέξη. *Ας τη ζωγραφιά ήσυχη. Πάρε τα χέρια σου από πάνω της.*

«Γιατί το πιστεύεις αυτό;» την πίεσα.

Η Μαρίγιε δεν απάντησε αμέσως. Αντί γι' αυτό, μελέτησε λίγο ακόμα τον πίνακα. Ξεδίπλωσε τα χέρια της και έπιασε τα μάγουλά της. Σαν να ζεματούσαν και να προσπαθούσε να τα δροσίσει.

«Αυτή η ζωγραφιά έχει δύναμη και με το παραπάνω έτσι όπως είναι», είπε τελικά.

«Έχει δύναμη και με το παραπάνω;»

«Έτσι νομίζω».

«Εννοείς, όχι και τόσο καλή δύναμη;»

Η Μαρίγιε δεν απάντησε. Τα χέρια της πίεζαν ακόμη τα μάγουλά της.

«Γνωρίζετε καλά τον άντρα στη ζωγραφιά;»

Κούνησα το κεφάλι μου αρνητικά.

«Όχι. Για να πω την αλήθεια, μου είναι παντελώς άγνωστος. Έπεσα τυχαία πάνω του πριν από λίγο καιρό. Σε κάποια μακρινή πόλη, όταν έκανα ένα μεγάλο ταξίδι. Δε μιλήσαμε ποτέ, κι έτσι δε γνωρίζω τ' όνομά του».

«Δεν μπορώ να πω αν η δύναμη είναι καλή ή όχι. Ίσως μπορεί να είναι και τα δύο, ανάλογα με την περίπτωση. Ξέρετε, όπως ο τρόπος με τον οποίο βλέπουμε τα πράγματα αλλάζει ανάλογα με το σημείο όπου στεκόμαστε».

«Και πιστεύεις ότι δεν πρέπει ν' αφήσω αυτή τη δύναμη να βγει στην επιφάνεια, σωστά;»

Με κοίταξε στα μάτια.

«Ας πούμε ότι την αφήνατε και αποδεικνυόταν *όχι και τόσο καλή*, τι θα κάνατε τότε; Τι θα γινόταν αν προσπαθούσε να σας αρπάξει;»

Είχε δίκιο. Αν αποδεικνυόταν *όχι και τόσο καλή*, ή ακόμα και πραγματικά *σατανική*, και πήγαινε να με βουτήξει, τι θα έκανα τότε;

Πήρα τον καμβά από το καβαλέτο και τον κατέβασα πάλι στο πάτωμα, γυρισμένο προς τον τοίχο. Αμέσως μόλις κρύφτηκε η όψη του, η ένταση στο στούντιο υποχώρησε. Ήταν εμφανής η αλλαγή.

Ίσως πρέπει να το πακετάρω και να το κρύψω στη σοφίτα, σκέφτηκα. Ακριβώς όπως και ο Τομόχικο Αμάντα είχε καταχωριάσει εκεί το *Σκοτώνοντας τον Κομεντατόρε* για να είναι σίγουρος ότι δε θα το έβλεπε κανείς.

«Εντάξει λοιπόν, και τι πιστεύεις γι' αυτή τη ζωγραφιά;» ρώτησα, δείχνοντας το *Σκοτώνοντας τον Κομεντατόρε* εκεί που κρεμόταν στον τοίχο.

«Μου αρέσει», είπε αμέσως η Μαρίγιε. «Ποιος την έκανε;»

«Τη ζωγράφισε ο Τομόχικο Αμάντα, ο ιδιοκτήτης αυτού του σπιτιού».

«Μου φωνάζει. Σαν το πουλί στο κλουβί που φωνάζει να το ελευθερώσουν. Αυτό το συναίσθημα μου δίνει».

Την κοίταξα.

«Πουλί; Τι είδους πουλί;»

«Δεν ξέρω τι είδους πουλί. Ή τι είδους κλουβί. Ή πώς μοιάζουν. Είναι απλώς μια αίσθηση. Νομίζω ότι αυτή η ζωγραφιά είναι μάλλον υπερβολικά δύσκολη για μένα».

«Δεν είσαι η μόνη. Και για μένα είναι δύσκολη. Αλλά είμαι σίγουρος πως έχεις δίκιο. Υπάρχει μια κραυγή σ' αυτόν τον πίνακα, μια έκκληση που ο καλλιτέχνης ήθελε απελπισμένα να την ακούσουν οι άνθρωποι. Μου προκαλεί την ίδια αντίδραση που προκαλεί και σ' εσένα. Όμως όσο και να προσπαθώ δεν μπορώ να καταλάβω τι έκκληση κάνει».

«Κάποιος σκοτώνει κάποιον άλλον. Εν θερμώ».

«Σωστά. Ο νεαρός έχει βυθίσει το σπαθί του στο στήθος του

γεροντότερου, ακριβώς όπως σχεδίαζε να κάνει. Ο άντρας που δολοφονείται δεν μπορεί να το πιστέψει. Οι άλλοι έχουν συγκλομιστεί μ' αυτό που συμβαίνει μπροστά στα μάτια τους».

«Μπορεί μια δολοφονία να είναι αποδεκτή;»

Το σκέφτηκα λίγο.

«Δεν είμαι βέβαιος. Εξαρτάται από το πώς ορίζεις το “αποδεκτό” και το “μη αποδεκτό”. Πολλοί άνθρωποι θεωρούν ότι η θανατική ποινή είναι μια αποδεκτή μορφή θανάτωσης». *Η δολοφονίας, σκέφτηκα.*

Η Μαρίγιε άφησε να περάσουν μερικά λεπτά προτού μιλήσει ξανά.

«Είναι παράξενο, σκοτώνεται ένας άνθρωπος, το αίμα του βάφει τα πάντα γύρω, αλλά δε μου προκαλεί θλίψη. Είναι σαν να προσπαθεί η ζωγραφιά να με μεταφέρει σε κάποιο άλλο μέρος. Ένα μέρος όπου πράγματα όπως “αποδεκτό” ή “μη αποδεκτό” δεν έχουν σημασία».

Δεν έπιασα πινέλο στο χέρι μου εκείνη τη μέρα. Αντί γι' αυτό, η Μαρίγιε κι εγώ καθίσαμε εκεί στο ηλιόλουστο στούντιο κουβεντιάζοντας για ό,τι μας περνούσε από το μυαλό. Παρ' όλα αυτά, την παρατηρούσα πολύ προσεκτικά, καταγράφοντας στο μυαλό μου κάθε έκφραση και χειρονομία της. Αυτό το απόθεμα από μνήμες θα γινόταν το αίμα και η σάρκα του πορτρέτου που ήθελα να φτιάξω.

«Δε ζωγραφίσατε τίποτα σήμερα», σχολίασε η Μαρίγιε.

«Υπάρχουν μέρες σαν αυτή», είπα. «Ο χρόνος μάς κλέβει κάποια πράγματα, αλλά σε αντάλλαγμα μας δίνει πίσω κάποια άλλα. Είναι σημαντικό στη δουλειά μας να κάνουμε τον χρόνο σύμμαχό μας».

Η Μαρίγιε δεν είπε τίποτα, απλώς με κοίταξε βαθιά στα μάτια. Σαν να κρυφοκοίταζε μέσα σ' ένα σπίτι με το πρόσωπο κολημένο στο παράθυρο. Αναλογιζόταν τη σημασία του χρόνου.

Όταν οι καμπάνες ήχησαν όπως πάντα το μεσημέρι, η Μαρίγιε κι εγώ μεταφερθήκαμε από το στούντιο στο σαλόνι. Η Σόκο

Ακικάουα καθόταν στον καναπέ φορώντας τα γυαλιά της με τον μαύρο σκελετό, διαβάζοντας το βιβλίο της. Ήταν τόσο απορροφημένη, που έμοιαζε να μην αναπνέει καν.

«Τι διαβάσετε;» ρώτησα, μην μπορώντας ν' αντέξω άλλο αυτή την αγωνία.

«Αν σας έλεγα τι είναι», είπε μ' ένα χαμόγελο, τσακίζοντας τη σελίδα όπου είχε σταματήσει και κλείνοντας το βιβλίο, «θα ήταν γρουσουζιά. Για κάποιον λόγο, κάθε φορά που λέω σε κάποιον τι διαβάζω, δεν μπορώ να το τελειώσω. Κάτι απροσδόκητο συμβαίνει και υποχρεώνομαι να το αφήσω στη μέση. Είναι παράξενο αλλά αληθινό. Έτσι, έχω θέσει στον εαυτό μου ως κανόνα να μην αποκαλύπτω τον τίτλο σε κανέναν. Όμως θα χαίρομαι πολύ να σας μιλήσω για το βιβλίο μόλις το τελειώσω».

«Μην ανησυχείτε. Δε μ' ενοχλεί καθόλου να περιμένω μέχρι να το τελειώσετε. Είδα πόσο πολύ το απολαμβάνετε και μου κίνησε την περιέργεια».

«Είναι συναρπαστικό βιβλίο. Από τη στιγμή που άρχισα να το διαβάζω δεν μπορώ να σταματήσω. Γι' αυτό αποφάσισα να το διαβάζω μόνο όταν βρίσκομαι εδώ. Μ' αυτόν τον τρόπο περνάνε δύο ώρες χωρίς να το καταλάβω».

«Η θεία μου διαβάζει βιβλία με τη σέσουλα», πετάχτηκε η Μαρίγιε.

«Δεν έχω και πολλά να κάνω αυτόν τον καιρό», είπε η θεία της. «Έτσι, τα βιβλία με βοηθούν να περνάω την ώρα μου».

«Δουλεύετε κάπου;»

Έβγαλε τα γυαλιά της κι έτριψε απαλά τη ζάρα ανάμεσα στα φρύδια της.

«Εργάζομαι εθελοντικά στην τοπική βιβλιοθήκη μία φορά τη βδομάδα. Δούλευα σε μια ιδιωτική σχολή ιατρικής στο Τόκιο. Ήμουν γραμματέας του προέδρου της σχολής. Αλλά τα παράτησα όταν μετακόμισα εδώ».

«Αυτό συνέβη όταν πέθανε η μητέρα της Μαρίγιε, έτσι δεν είναι;»

«Τότε πίστευα πως θα ήταν απλώς προσωρινό. Πως θα έμεινα μέχρις ότου τα πράγματα μπουν σε μια σειρά. Όταν όμως

άρχισα να ζω με τη Μαρίγιε, μου ήταν πια δύσκολο να φύγω. Έτσι, συνέχισα να μένω εδώ. Φυσικά, αν ο αδελφός μου ξαναπαντρευόταν, θα επέστρεφα στην πόλη».

«Θα έρθω κι εγώ μαζί σου, αν συμβεί κάτι τέτοιο», δήλωσε η Μαρίγιε.

Η Σόκο χαμογέλασε ευγενικά, αλλά δεν είπε τίποτα.

«Γιατί δε μένετε για μεσημεριανό;» τις ρώτησα. «Μπορώ να φτιάξω μια μακαρονάδα και μια σαλάτα στο άψε σβήσε».

Η Σόκο δίστασε, όπως περίμενα, αλλά η Μαρίγιε φάνηκε να ενθουσιάζεται με την ιδέα.

«Γιατί όχι;» είπε στη θεία της. «Ο μπαμπάς δεν είναι στο σπίτι».

«Πραγματικά, δεν είναι φασαρία για μένα», τη διαβεβαίωσα. «Έχω ήδη έτοιμη μπόλικη σάλτσα, επομένως δεν είναι περισσότερος κόπος να μαγειρέψω για τρεις αντί για έναν».

«Είστε σίγουρος;» ρώτησε η Σόκο, κάπως αβέβαιη.

«Φυσικά. Παρακαλώ, μείνετε. Τρώω συνέχεια μόνος μου. Πρωινό, μεσημεριανό και βραδινό, κάθε μέρα. Θα ήθελα να μοιραστώ ένα γεύμα με κάποιον, για αλλαγή».

Η Μαρίγιε κοίταξε τη θεία της.

«Λοιπόν, σ' αυτή την περίπτωση θ' αποδεχτούμε την ευγενική σας πρόσκληση», είπε η Σόκο. «Είστε βέβαιος ότι δε σας γινομαστε βάρος;»

«Κάθε άλλο. Παρακαλώ, σαν στο σπίτι σας».

Μετακινηθήκαμε κι οι τρεις μας στην τραπεζαρία. Κάθισαν στο τραπέζι ενώ εγώ ετοίμαζα το γεύμα. Έβαλα νερό να βράσει, ζέστανα τη σάλτσα με τα σπαράγγια και το μπέικον σε μια κατσαρόλα κι έφτιαξα στα γρήγορα μια σαλάτα με μαρούλι, ντομάτα, κρεμμύδι και πράσινες πιπεριές. Όταν έβρασε το νερό, έριξα μέσα τα μακαρόνια και ψιλόκοψα λίγο μαϊντανό. Έβγαλα το παγωμένο τσάι από το ψυγείο και γέμισα τρία ποτήρια. Η Μαρίγιε και η θεία της με παρακολουθούσαν που έτρεχα πέτρα δώθε σαν να γίνονταν μάρτυρες κάποιου σπάνιου και παράδοξου γεγονότος. Η Σόκο ρώτησε αν μπορούσε να κάνει κάτι. Όχι, απάντησα, ας κοίταζε απλώς να χαλαρώσει, είχα τα πάντα υπό έλεγχο.

«Δείχνετε τόσο άνετος στην κουζίνα», είπε εντυπωσιασμένη.
«Είναι επειδή το κάνω κάθε μέρα».

Δε μ' ενοχλεί καθόλου να μαγειρεύω. Στην πραγματικότητα, πάντα μου άρεσε να κάνω πράγματα με τα χέρια μου. Μαγειρική, απλές εργασίες ξυλουργικής, επισκευή ποδηλάτων, δουλειές στον κήπο. Είμαι άχρηστος σε ό,τι έχει να κάνει με την αφηρημένη, μαθηματική σκέψη. Τα πνευματικά παιχνίδια, όπως το σκάκι και τα παζλ, είναι υπερβολικά απαιτητικά για το φτωχό μυαλό μου.

Καθίσαμε στο τραπέζι κι αρχίσαμε να τρώμε. Ένα ξέγνοιαστο μεσημεριανό γεύμα μια ηλιόλουστη Κυριακή του φθινοπώρου. Και η Σόκο ήταν υπέροχη παρέα στο φαγητό. Προσηνής και πνευματώδης, με ένα σωρό θέματα για συζήτηση και εξαιρετική αίσθηση του χιούμορ. Είχε ευγενικούς τρόπους στο τραπέζι, χωρίς όμως την παραμικρή επιτήδευση. Ήταν φανερό ότι είχε λάβει καλή ανατροφή και είχε σπουδάσει στα πιο ακριβά σχολεία. Η Μαρίγιε άφησε τη συζήτηση πάνω στη θεία της και αφοσιώθηκε στο φαγητό της. Αργότερα η Σόκο μου ζήτησε τη συνταγή για τη σάλτσα.

Είχαμε σχεδόν τελειώσει το φαγητό μας, όταν ακούστηκε ο χαρούμενος ήχος του κουδουνιού της εξώπορτας. Δεν ένιωσα έκπληξη, επειδή ακριβώς ένα λεπτό νωρίτερα νόμισα πως άκουσα το βαθύ μουγκρητό της μηχανής μιας Jaguar. Αυτός ο ήχος –στον αντίποδα του απαλού ψιθύρου του Toyota Prius– είχε καταγραφεί σ' εκείνο το λεπτό στρώμα ανάμεσα στο συνειδητό και στο ασυνείδητο μέρος του μυαλού μου. Επομένως ο ήχος του κουδουνιού ήταν κάθε άλλο παρά «κεραυνός εν αιθρία».

«Συγχωρήστε με ένα λεπτό», είπα και σηκώθηκα από την καρέκλα μου, ακουμπώντας κάτω την πετσέτα μου. Αφήνοντας τις δυο τους στο τραπέζι, πήγα στην εξώπορτα. Τι θα συνέβαινε τώρα; Δεν είχα την παραμικρή ιδέα.

Ένας λογοτεχνικός θρίαμβος του έρωτα και της μοναξιάς, του πολέμου και της τέχνης, αλλά και ένας γεμάτος αγάπη φόρος τιμής στον *Μεγάλο Γκάτσιμπι*, το ΣΚΟΤΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΟΜΕΝΤΑΤΟΡΕ είναι ένα συγκλονιστικό έργο φαντασίας από έναν από τους μεγαλύτερους συγγραφείς της εποχής μας.

Οι ζωγραφιές είναι παράξενα πράγματα: Καθώς πλησιάζουν προς το τέλος, αποκτούν τη δική τους θέληση, τη δική τους οπτική γωνία, ακόμα και τις δικές τους ικανότητες λόγου. Λένε στον καλλιτέχνη τότε έχουν τελειώσει (τουλάχιστον έτσι λειτουργεί μ' εμένα). Κάποιος που παρακολουθεί ως θεατής –αν είναι κανείς παρών– δεν μπορεί να καταλάβει τη διαφορά ανάμεσα σε μια ζωγραφιά σε εξέλιξη και σε μια ολοκληρωμένη ζωγραφιά, γιατί το όριο είναι πρακτικά αόρατο στο γυμνό μάτι. Ωστόσο, ο καλλιτέχνης γνωρίζει. Αυτός ή αυτή μπορεί ν' ακούσει τη ζωγραφιά να του λέει: Κάτω τα χέρια, τέλειωσα. Ο καλλιτέχνης πρέπει απλώς να υπακούσει σ' αυτή τη φωνή.

Ο δεύτερος τόμος ενός έπους από τον συγγραφέα που, σύμφωνα με τους New York Times, εφηύρε τη μυθιστοριογραφία του εικοστού πρώτου αιώνα.

Κάποιοι συγγραφείς με το έργο τους καθρεφτίζουν τον κόσμο μας και κάποιοι άλλοι, όπως ο Μουρακάμι, χρησιμοποιούν τούτον τον καθρέφτη ως πύλη για ένα σύμπαν που κρύβεται πίσω από αυτόν... Κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί την ακαταμάχητη αφηγηματική του δεινότητα. Φτιάχνει αυτόν τον κλεισμένο στον εαυτό του κόσμο με επιτηδειότητα και συνέπεια, δημιουργώντας ίντριγκα και σασπένς, φροντίζοντας να υπάρχει κλιμάκωση της αγωνίας στο τέλος κάθε κεφαλαίου, όπως στα παλιά κλασικά μυθιστορήματα που διαβάζονταν σε συνέχειες.

The Wall Street Journal

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗ: 26625

Γ Ι Α   Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ε Σ   Μ Ε   Α Π Α Ι Τ Η Σ Ε Ι Σ